

5035 SAYILI KANUNLA VERGİ MEVZUATINDA YAPILAN DÜZENLEMELER

Yazar: A.Murat YILDIZ(*)

Yaklaşım Dergisi / Şubat 2004 / Sayı: 134

I- GİRİŞ

Önemli bir kısmı, vergi mevzuatı değişikliğine ait hükümler içeren ve 51 maddeden oluşan “5035 Sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun” (1), TBMM Genel Kurulu’nda 25.12.2003 tarihinde kabul edilerek, yürürlüğe girmiş bulunmaktadır.

Bu yazımızın konusunu da adı geçen Kanunla yapılan değişikliklere ilişkin özet açıklamalar oluşturacaktır.

II- GELİR VERGİSİ KANUNU’NDA YAPILAN BAŞLICA DEĞİŞİKLİKLER

A- Kanun’un 13. maddesi ile Gelir Vergisi Kanunu’nun serbest meslek kazancının tespitinde hasılatтан indirilecek giderleri düzenleyen “**Mesleki Giderler**” başlıklı 68. maddesinde yapılan düzenlemeler ile hem uygulamada mesleki kazancın tespitinde indirim konusu yapıp yapılamayacağı tartışma konusu olan bir takım gider unsurlarına maddenin yeni şeklinde açıkça yer verilmek suretiyle konuyla ilgili tartışmalara son verilmiş, hem de serbest meslek kazancının tespitinde hasılatтан indirilecek giderler ile ticari kazancın tespitinde hasılatтан indirilecek giderler arasındaki farklılıklar büyük ölçüde giderilerek paralellik sağlanmıştır. Bu şekilde kazancın tespitinde indirilebilecek gider kalemleri açısından, ticari kazanç sahiplerine kıyasla serbest meslek erbabının aleyhine olan duruma da son verilmiştir.

B- Kanun’un 14. maddesi birinci fıkrası ile Gelir Vergisi Kanunu’nun “**Sigorta Primi, Teberru ve Diğer İndirimler**” başlıklı 89. maddesinin birinci fıkrasının 2 numaralı bendinin ikinci alt bendinden sonra gelmek üzere eklenen iki yeni alt bent hükmüyle, kültür ve tabiat varlıklarının korunmasına yönelik olarak ya-pılan bağış ve yardımlar ile fakirlere yardım amacıyla gıda bankacılığı faaliyette bulunan dernek ve vakıflara bağışlanan gıda maddelerinin maliyet bedelinin tamamının beyan edilen gelirden indirilmesine imkan tanınmıştır.

C- Kanun’un 15. maddesi ile Gelir Vergisi Kanunu’nun “**Vergi Tevkifa-tının Mahsubu**” başlıklı 121. maddesinin ikinci fıkrasından sonra gelmek üzere eklenen üç yeni fıkra ile; hem iade işlemlerinin gerçekleştirilmesinde Maliye Bakanlığı’na verilmiş olan yetkiler genişletilmiş, hem de mahsuben iade işlemlerinde iade tutarının yer aldığı yıllık gelir vergisi beyannamesinin verildiği tarihin esas alınarak yapılacağı kanun metnine girerek, bugüne kadar olan uygulamada mahsup işlemlerinin mükellefin dilekçesi ve eklerinin vergi dairesi kayıtlarına girdiği tarih esas alınarak gerçekleştirilmesi ve mahsubu istenen vergilere ilişkin bu tarihe kadar gecikme zammı uygulanmasına son verilmiştir.

D- Kanun’un 48. maddesinin 4. fıkrası ile Gelir Vergisi Kanunu’nun bazı maddelerinde yer alan ibareler değiştirilmek suretiyle; bazı tartışmalı hususlara netlik kazandırılmış, bazı geçici maddelerde bu maddelerde yer alan istisnalardan yararlanma süreleri uzatılmış, Gelir Vergisi Kanunu’na göre verilen beyannamelerin hem verilme, hem de verilen beyannamelere istinaden

tahakkuk eden vergilerin ödenme sürelerinde değişiklere gidilerek beyan ve ödeme süreleri farklılaştırılmıştır.

Söz konusu değişiklikleri aşağıdaki şekilde özetlememiz mümkün bulunmaktadır.

1- GVK hükümlerine göre verilen yıllık, muhtasar ve geçici vergi beyannamelerinin verilme süreleri ile bu vergilerin ödeme süreleri farklılaştırılmak suretiyle yeniden belirlenmiştir. Yeni beyan ve ödeme sürelerine yazımızın sonunda yer verilmiş bulunmaktadır.

2- Mazbut vakıflara ait gayrimenkul-lerin kiralanması işlemleri tevkifat kapsamı dışı bırakılmaktadır.

3- Menkul sermaye iratlarına ilişkin geçici 55 ve 59. maddelerinde yer alan istisnaların uygulama süreleri birer yıl uzatılmaktadır.

E- 5035 sayılı Kanun'un 49. maddesinin 2. fıkrası ile Gelir Vergisi Kanunu'nun 94. maddesinin birinci fıkrasının (6) numaralı bendinin (c) alt bendi yürürlükten kaldırılarak, dernek ve vakıfların kendi gelirleri üzerinden tevkifat yapılmasını öngören düzenlemeye son verilmiştir.

III- KURUMLAR VERGİSİ KANUNU'NDA YAPILAN BAŞLICA DEĞİŞİKLİKLER

A- Kanun'un 16. maddesi ile Kurumlar Vergisi Kanununun "**İndirilecek Giderler**" başlıklı 14. maddesinin 6. bendine eklenen alt bent hükmü ile, Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün idaresinde ve denetiminde bulunan mazbut vakıflar ile belediyeler dahil diğer kamu kurum ve kuruluşları adına kayıtlı olan, Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu nezdinde eski eser tescilli abide eserlerin; bakımı, onarımı, restore edilmesi ve yaşatılması amacıyla abide eserin kayıtlı olduğu kurum ve kuruluşlara yapılan bağış ve yardımların tamamının kurum kazancının tespitinde gider olarak kaydedilmesine imkan tanınmıştır.

B- Kanun'un 17. maddesi ile Kurumlar Vergisi Kanunu'nun "**Kesilen Vergilerin Mahsubu**" başlıklı 44. maddesinin sonuna eklenen üç yeni fıkra ile; hem iade işlemlerinin gerçekleştirilmesinde Maliye Bakanlığı'na verilmiş olan yetkiler genişletilmiş, hem de mahsuben iade işlemlerinde iade tutarının yer aldığı yıllık kurumlar vergisi beyannamesinin verildiği tarihin esas alınarak yapılacağı kanun metnine girerek, bugüne kadar olan uygulamada mahsup işlemlerinin mükellefin dilekçesi ve eklerinin vergi dairesi kayıtlarına girdiği tarih esas alınarak gerçekleştirilmesi ve mahsubu istenen vergilere ilişkin bu tarihe kadar gecikme zammı uygulanmasına son verilmiştir. Diğer taraftan söz konusu değişiklik ile aynı konuda Gelir Vergisi Kanunu'nda yapılan değişiklikle, paralellik de sağlanmıştır.

C- Kanun'un 18. maddesi ile Kurumlar Vergisi Kanunu'na eklenen geçici 32. madde hükmü ile 2004 yılı kazançlarına ve 2004 yılı üçer aylık geçici vergilendirme dönemlerine münhasır olmak üzere kurumlar vergisi ve geçici vergi oranlarının % 33 olarak uygulanacağına hükmolünmüş ve bu şekilde fon payının kaldırılmasıyla uğranılacak vergi kaybının telafisi amaçlanmıştır. Burada dikkat edilecek olan husus 2003, yılı kurum kazancının 2004 Nisan beyanında uygulanacak kurumlar vergisi oranı % 30'dur.

D- Kanun'un 48. maddesinin 5. fıkrası ile Kurumlar Vergisi Kanunu'nun bazı maddelerinde yer alan ibareler değiştirilmek suretiyle; bazı tartışmalı hususlara netlik kazandırılmış, bazı geçici maddelerde bu maddelerde yer alan istisnalardan yararlanma süreleri uzatılmış, Kurumlar Vergisi Kanunu'na göre verilen beyannamelerin hem verilme, hem de verilen beyannamelere istinaden tahakkuk eden vergilerin ödenme sürelerinde değişiklere gidilerek beyan ve ödeme süreleri farklılaştırılmıştır.

Söz konusu değişiklikleri aşağıdaki şekilde özetlememiz mümkün bulunmaktadır.

1- KVK hükümlerine göre verilen yıllık, muhtasar ve geçici vergi beyannamelerinin verilme süreleri ile bu vergilerin ödeme süreleri farklılaştırılmak suretiyle yeniden belirlenmiştir. Yeni beyan ve ödeme sürelerine yazımızın sonunda yer verilmiş bulunmaktadır.

2- KVK'nın geçici 28. maddesinde yer alan; kurumların iştirak hisseleri ve gayrimenkullerin satışından elde edilen kazançlara ilişkin istisnanın uygulama süresi bir yıl daha uzatılarak, 2004 yılı içinde de bu neviden elde edilen gelirler kurumlar vergisinden istisna ediliyor.

3- Aynı şekilde KVK'nın geçici 29. maddesinde yer alan; banka devir ve birleşmelerinden doğan kazançlara ilişkin istisnanın da uygulama süresi bir yıl daha uzatılarak, 2004 yılı içinde bu neviden elde edilen gelirler de kurumlar vergisinden istisna ediliyor.

E- 5035 sayılı Kanun'un 49. maddesinin 3. fıkrası ile; istisna kazançlar üzerinden tevkifat yapılmasına son verilmesi ile uygulama şansı kalmayan Kurumlar Vergisi Kanunu'nun geçici 28. maddesinin (a) fıkrasının üçüncü alt bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

IV- KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU'NDA YAPILAN BAŞLICA DEĞİŞİKLİKLER

A- Kanun'un 8. maddesi ile Katma Değer Vergisi Kanunu'nun "**Sosyal ve Askeri Amaçlı İstisnalar**" başlıklı 17. maddesinde yapılan düzenlemelerle;

1- Fakirlere yardım amacıyla gıda bankacılığı faaliyetinde bulunan dernek ve vakıflara Maliye Bakanlığınca belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde bağışlanan gıda maddelerinin teslimi katma değer vergisinden istisna edilmektedir.

2- Dore külçe altın ile metal, plastik, kağıt, cam hurda ve atıklarının teslimi de katma değer vergisinden istisna edilmekte, bu şekilde metal, plastik, kağıt, cam hurda ve atıklarının teslimindeki sorumlu sıfatı ile vergi tevkifatı ile iade uygulamasına da son verilmiş olmaktadır.

3- Serbest bölgelerde verilen hizmetler ile Basın, Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü'ne verilen haber hizmetleri de katma değer vergisinden istisna edilmektedir. Deniz ve hava taşıma araçları için liman ve hava meydanlarında yapılan hizmetlere ilişkin istisna hükmü ise Katma Değer Vergisi Kanunu'nun 13/b maddesinden, aynı Kanun'un 17/4-ı bendine kısmi istisnaya dönüşmüştür.

B- Kanun'un 9. maddesi ile Katma Değer Vergisi Kanunu'nun 29. maddesinin 2 numaralı fıkrasında yapılan değişikliklerle; indirimli orana tabi teslim ve hizmetler dolayısıyla iadesi gereken katma değer vergisinin, öncelikle ait olduğu dönemde iadeye hak kazanan mükelleflerin vergi, sosyal sigorta prim borçları ile kamu kurum ve kuruluşlarına olan borçlarına mahsup edilmesi, bu mümkün olmazsa mahsup edilemeyen kısmın ise izleyen yıl nakden iade edilmesi uygulamasına geçilmektedir.

C- Kanun'un 10. maddesi ile Katma Değer Vergisi Kanunu'nun 32. maddesine eklenen fıkralar ile; yurt içi teslimleri ve ifaları kısmi istisna kapsamına giren mal ve hizmetlerin ihracı durumunda ihracat istisnası kapsamında iade yapılmayacağı hususu açıklığa kavuşturulmuş, ayrıca aynı madde gereğince yapılacak KDV iadelerinin hak sahiplerinin vergi ve prim borçları ile kamu kurum ve kuruluşlarına olan borçlarına mahsubu ile sınırlayabilme konusunda Maliye Bakanlığı'na yetki verilmiştir.

D- Kanun'un 10. maddesi ile Katma Değer Vergisi Kanunu'nun 16. maddesinin 1 numaralı fıkrasının (c) bendinde yapılan değişikliklerle, Gümrük Kanunu'ndaki transit ve gümrük antrepo rejimleri ile geçici depolama ve serbest bölge hükümlerinin uygulandığı malların teslimi eskiden olduğu gibi katma değer vergisinden istisna olmaya devam etmekte, buralarda verilen hizmetler için uygulanmakta olan istisna ise sona erecektir.

E- Kanun'un 11. maddesi ile Katma Değer Vergisi Kanunu'na eklenen geçici 20. madde hükmü ile; teknoloji geliştirme bölgesinde faaliyette bulunan girişimcilerin kazançlarının gelir veya kurumlar vergisinden istisna bulunduğu süre içinde münhasıran bu bölgelerde ürettikleri ve sistem yönetimi, veri yönetimi, iş uygulamaları, sektörel, internet, mobil ve askeri komuta kontrol uygulama yazılımı şeklindeki teslim ve hizmetleri katma değer vergisinden de istisna edilmiştir.

F- Kanun'un 48. maddesinin 3. fıkrası ile katma değer vergisi beyanname verme süresi **“izleyen ayın yirminci günü”** olarak, ödeme süresi ise, **“beyanname verecekleri ayın yirmial-tıncı günü akşamına kadar”** olmak üzere yeniden düzenlenmiştir.

V- USUL KANUNLARI'NDA YAPILAN BAŞLICA DEĞİŞİKLİKLER

A- Vergi Usul Kanunu'nun 104. maddesinde yapılan değişiklikle, tebliğ şekillerinden olan ilan tebliğine ilişkin usul ve esaslar değiştirilmiş ve tebliğin konusu, her biri için ayrı ayrı olmak üzere, bir milyar liradan az vergi veya vergi cezasına isabet ettiği takdirde ilan gazetede yayımlanması uygulamasına son verilmiştir.

B- Vergi Usul Kanunu'nun **“Gayri-menkullerde Maliyet Bedeline Giren Giderler”** başlıklı 270. maddesinin ikinci fıkrasında yer alan **“Taşıt Alım Vergilerini”** ibaresi **“Özel Tüketim Vergilerini”** şeklinde değiştirilerek uygulamadan kaldırılan taşıt alım ve ek taşıt alım vergilerinin yerine ikame edilen ve taşıt alımında yüklenilen özel tüketim vergisinin de mükelleflerce gider ya da maliyet yazılması konusunda seçimlik hak tanınmıştır.

C- Vergi Usul Kanunu'nun **“Faturanın Nizamı”** başlıklı 231. maddesinin 5 numaralı bendinde yer alan **“on gün”** ibaresi, **“yedi gün”** olarak değiştirilmek suretiyle de, malın teslimi veya hizmetin yapıldığı tarihten itibaren on gün olan fatura düzenleme süresi yedi güne indirilmiştir.

D- Kanun'un 3. maddesi ile 6183 sayılı Kanun'un 40. maddesine eklenen fıkra ile; Maliye Bakanlığı'na ödemenin özel ödeme şekilleri kullanılmak suretiyle yapılması zorunluluğunu getirme konusunda yetki verilmek suretiyle banka yoluyla vergi ödenmesinin zorunlu hale getirilmesi hususunda yasal zemin hazırlanmış olmuştur.

E- 6183 sayılı Kanun'un 51. maddesinde yapılan değişiklikle de gecikme zammı hesabında ay kesirlerine isabet eden gecikme zammının günlük olarak hesaplanmasına geçilmiş, diğer taraftan Maliye Bakanlığı'na gecikme zammını bileşik faiz usulüyle aylık, üç aylık, altı aylık veya yıllık olarak hesaplatmaya yetki verilmiştir.

F- Kanun'un 5. maddesi ile 6183 sayılı Kanun'un 103. maddesinin birinci fıkrasına eklenen 11. bent hükmü ile de, amme alacağının özel kanunlara göre ödenmek üzere müracaatta bulunulması ve/veya ödeme planına bağlanması da tahsil zamanaşımı süresini kesen nedenler arasına alınmıştır.

VI- MOTORLU TAŞITLAR VER-GİSİ KANUNU'NDA YAPILAN BAŞLICA DEĞİŞİKLİKLER

A- Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanunu'nun 2. maddesinde yapılan değişiklikle söz konusu Kanun'da geçen bazı kavramlar ilk defa, diğer bazı kavramlar ise yeniden tanımlanmıştır. Bu madde ile motorlu taşıtlar vergisi uygulamasında yer alan tanımlara, vergilemede yeni uygulanacak kriterlerin tanımlar eklenmektedir.

B- Kanun'un 22. maddesi ile Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanunu'nun 4. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde yapılan değişiklikle de; Sakatlık dereceleri % 90 ve daha fazla olan malul ve engellilerin adlarına kayıtlı taşıtlar ile diğer malul ve engellilerin, bu durumlarına uygun

hale getirilmiş özel tertibatlı taşıtlar motorlu taşıtlar vergisinden istisna edilmiştir. Yapılan düzenleme ile malul ifadesine engelliler ifadesi eklenmekte, ayrıca malul ve engellilerin bu istisnadan yararlanma şartı olan “**bizzat kullanma**” zorunluluğu uygulamadan kaldırılarak, taşıt kullanamayacak derecede malul ve engelli olanların da istisnadan yararlanabilmeleri sağlanmaktadır.

C- Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanunu'nun 5. maddesinde yer alan ve vergilendirmede kullanılan tarifeler yeniden düzenlenerek, yapılan değişiklikte motorlu taşıtlar vergisinde otomobil vb. araçların, ağırlık esasına yerine, motor silindir hacmi ve yaş kriterleri esas alınarak vergilendirme esasına getirilmiştir. Motosikletler de 2005'ten itibaren motorlu taşıtlar vergisi kapsamına alınmıştır.

D- Aynı Kanun'un 6. maddesinde yapılan değişiklikte de; panelvan ve motorlu karavanlar (II) sayılı tarife kapsamına alınmakta, ayrıca (II) sayılı tarifede vergilendirilmekte olan kamyonet, kamyon, çekici ve benzeri taşıtların ağırlığına göre vergilendirilmesinde kriter olarak alınan istiap haddi uygulamasına son verilerek: daha objektif olan ve taşıtların karayollarını aşındırma etkisini de dikkate alan taşıtların teknik belgelerindeki azami toplam ağırlık esasına uygulamaya konulmaktadır.

E- Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanunu'na eklenen geçici 4. madde ile, 4837 sayılı Kanun'a göre **ek motorlu taşıtlar vergisinin** taksitlerini kısmen veya tamamen ödeyen mükelleflerden bu ödemeleri mahsup veya iade edilmemiş bulunanlar ile 4962 sayılı Kanun'un hükümlerine göre **taşıtlar vergisini** ödeyen mükelleflerin ödediği tutarlar; 2004 yılı için tahakkuk edecek olan motorlu taşıtlar vergisinden mahsup edilecek, mahsuptan sonra ödenmesi gereken motorlu taşıtlar vergisinin olması halinde bu verginin 2004 yılının taksit aylarında ödenecek, mahsup edilemeyen tutar ise mükellefin talebi üzerine iade edilecektir. Ödeme zamanlarında ödenmemiş olan ek motorlu taşıtlar vergisi ve taşıtlar vergisi ile terkin edilecektir.

VII- DAMGA VERGİSİ VE HARÇLAR KANUNU'NDA YAPILAN BAŞLICA DEĞİŞİKLİKLER

A- Damga Vergisi Kanunu'na eklenen ek 2. madde ile; uygulama süresi 31.12.2003 tarihinde sona erecek olan 3505 sayılı Kanun'un geçici 2. maddesinde yer alan döviz kazandırıcı faaliyetlerle ilgili damga vergisi istisnasının devamı sağlanmıştır.

B- Kanun'un 29. maddesi ile Damga Vergisi Kanunu'na ekli 1 sayılı tablonun “**IV. Makbuzlar ve diğer kağıtlar**” başlıklı bölümünün; 1 numaralı fıkrasının (h) bendinde yapılan değişiklikte; Resmi dairelerce kişilere nakden yapılan hakediş ödemeleri nedeniyle düzenlenen kağıtların yanı sıra, ödemelerin bankalar aracılığıyla yapılması durumunda da nakli ve tediyeyi temin eden kağıtların da vergilendirileceği açıkça belirlenmiştir.

C- Aynı maddede yapılan diğer düzenleme ile de; söz konusu tablonun aynı bölümünün 2 numaralı fıkrası da yeniden ve ayrıntılı bir şekilde düzenlenerek, verilen beyannameler üzerinden alınan maktu damga vergisi tutarları artırılmış, Sosyal Sigortalar Kurumu'na verilen bildirgeler ile belediyelere ve gümrük idarelerine verilen beyannamelerde damga vergisi kapsamına alınmıştır. Ayrıca aynı madde ile Bakanlar Kurulu'na beyanname ve bildirgelerin internet ortamında gönderilmesi halinde söz konusu miktarları yarısına kadar indirme yetkisi verilmiştir.

D- Kanun'un 30. maddesi ile Damga Vergisi Kanunu'na ekli (2) sayılı tablonun “**IV. Ticari ve medeni işlemlerle ilgili kağıtlar**” başlıklı bölümünün değiştirilen 23 numaralı fıkrası ve yeni eklenen 29 ve 30 numaralı fıkraları ile aşağıdaki kağıtlar damga vergisinden istisna edilmiştir.

“23. Bankalar, yurt dışı kredi kuruluşları ve uluslararası kurumlarca kullanılacak kredilerin temini ve geri ödenmesi amacıyla düzenlenecek kağıtlar ile bu kağıtlar üzerine konulacak şerhler (kredilerin kullanımları hariç).

29. Kambiyo senetleri ve kambiyo senetlerine benzeyen senetler üzerine konulan aval ve kefalet şerhleri ile bu mahiyetteki diğer şerhler.

30. 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun’un 10. maddesi çerçevesinde tüketici kredisine ilişkin olarak düzenlenen sözleşmenin tüketiciye verilen nüshası.”

E- Kanun’un 48. maddesinin 6 numaralı fıkrası ile sermaye artırımlarının yanı sıra, sermaye şirketlerinin kuruluşları ve süre uzatımları sırasında düzenlenen kağıtlar da damga vergisinden istisna edilmiştir. Ayrıca aynı Kanun’un 49. maddesinin 4 numaralı fıkrası ile, sermaye şirketlerinin şirket kuruluş mukavele nameleri damga vergisinin konusu dışında tutulmuştur.

VIII- HARÇLAR KANUNU’NDA YAPILAN BAŞLICA DEĞİŞİKLİKLER

A- Kanun’un 31. maddesi ile Harçlar Kanunu’nun 123. maddesinin son fıkrasında yapılan değişiklik ile, anonim, eshamlı komandit ve limited şirketlerin kuruluş, sermaye artırımı, birleşme, devir, bölünme ve nev’i değişiklikleri nedeniyle yapılacak işlemler ile bankalar, yurt dışı kredi kuruluşları ve uluslararası kurumlarca kullanılacak kredilerin temini ve bunların teminatları ile geri ödenmelerine ilişkin işlemler harca tabi tutulmayacağına hükümlenmiştir.

B- Damga Vergisi Kanunu’na eklenen ek 2. madde ile; uygulama süresi 31.12.2003 tarihinde sona erecek olan 3505 sayılı Kanun’un geçici 2. maddesinde yer alan döviz kazandırıcı faaliyetlerle ilgili harç istisnasının da devamı sağlanmıştır.

C- Kanun’un 35. maddesi ile Harçlar Kanunu’na ekli (2) sayılı tarifenin **“II-Maktu harçlar”** bölümünün (4) numaralı fıkrasının sonuna eklenen hüküm ile; ticaret sicil memurluklarında yapılacak anonim ve limited şirket defterlerinin tasdik işlemlerinin de, noterlerde olduğu gibi harca tabi tutulması sağlanarak noterlerle eşitlik sağlanmıştır.

D- Çeşitli ülkelerin Türkiye’deki temsilciliklerinin vize müracaatında bulunan vatandaşlarımızdan **“müracaat parası veya işlem parası”** adı altında ücret tahsil etmelerinin yaygınlaşarak uluslararası bir uygulama halini alması nedeniyle, benzer bir uygulamaya, ülkemize gelmek için vize talebinde bulunan yabancıların tabi tutulabilme ve müteakibliyet esasına göre ülkeler itibarıyla farklı tutarlar tespit etme hususlarında Dışişleri Bakanlığı’na yetki verilmiştir.

IX- DİĞER VERGİ KANUNLARINDA YAPILAN BAŞLICA DEĞİŞİKLİKLER

A- 5035 sayılı Kanun’un 41. maddesi ile, **çevre temizlik vergisinin**, mükellefler tarafından daha kolay bir şekilde ödenebilirliğini sağlamak amacıyla madde yeniden düzenlenmekte ve verginin tarh, tahakkuk ve tahsili yeni esaslara bağlanmaktadır.

Yapılan düzenlemeye göre; konutlara ait çevre temizlik vergisi, su tüketim miktarı esas alınmak suretiyle metreküp başına 100.000 TL üzerinden hesaplanacak ve su faturalarında, su bedelinden ayrı olarak gösterilmek suretiyle tahakkuk ettirilerek tahsil edilecektir.

İşyeri ve diğer şekilde kullanılan binalara ait çevre temizlik vergisi de, binaların belediye meclislerince tarifedeki intibak ettirildikleri derecelere ait tutarlar üzerinden her yılın Ocak ayında yıllık olarak tahakkuk ettirilecektir. Bu suretle tahakkuk ettirilen vergi, her yıl, emlak vergisi taksit süreleri içerisinde tahsil edilecektir.

B- Kanun’un 44. maddesi ile Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu’na eklenen geçici 2. madde hükmü ile; teknoloji geliştirme bölgelerinde faaliyet gösteren yazılım ve AR-GE

alanında faaliyet mükelleflerin yanı sıra buralarda faal **yönetici şirketlerinde** 2013 yılı sonuna kadar, bu faaliyetlerinden elde ettikleri kazançtan kurumlar vergisinden istisna edilmektedir. Ayrıca; teknoloji geliştirme bölgelerinde faaliyet gösteren mükelleflerin bölgede çalışan araştırmacı, yazılımcı ve AR-GE personelinin bu görevleri ile ilgili ücretleri de 31.12.2013 tarihine kadar her türlü vergiden istisna edilmektedir.

C- 24.04.2003 tarihinden önce KDV iade alacaklarının, SSK prim borçlarına mahsup edilmesi için başvurmuş olmalarına rağmen, başvurularının vergi dairelerinin işlem yoğunluğu ve zaman yetersizliği nedeniyle gecikmeli olarak sonuçlandırılması nedeniyle mağdur duruma düşen ve SSK'ca gecikme zammına muhatap tutulan mükelleflerin, mağduriyetlerin ve bu nedenle doğan ihtilafların sona erdirilmesi amacıyla Sosyal Sigortalar Kanunu'na eklenen geçici 88. madde ile, bu kapsamda gecikme zammı hesaplanmaması, tahsil edilen gecikme zamlarının da iadesine hükümlenmiştir.

D- Özel iletişim vergisi ve şans oyunları oynanması nedeniyle doğan özel işlem vergisi uygulamasının sona ermesi ve şans oyunları üzerinden alınan eğitime katkı payı ile ilgili yapılan düzenlemeye paralel olarak 6802 sayılı Gider Vergileri Kanunu'nda şans oyunları ve özel iletişim vergisi ile ilgili yeni düzenlemeler yapılarak söz konusu vergiler sürekli hale getirilmiştir. Ancak yeni düzenlemede, yer verilmediğinden, uçak biletlerinden alınan eğitime katkı payı, cep telefonlarındaki GSM aboneliğinden alınan eğitime katkı payı ve özel işlem vergisi, tapu işlemlerinden alınan eğitime katkı payı ve özel işlem vergisi de kalkmaktadır.

X- YENİ BEYANNAME VERME VE ÖDEME SÜRELERİ

BEYANNAME TÜRÜ	BEYANNAME VERİLME ZAMANI		VERGİNİN ÖDEME TARİHİ	
	ESKİ (4842 sayılı K)	YENİ	ESKİ (4842 sayılı K)	YENİ
Yıllık GV Beynamesi	İzleyen Yılın Mart Ayı İçinde	İzleyen Yılın Mart Ayının 15. (Onbeşinci) Günü Akşamına Kadar	Beyannamenin Verildiği Yılın Mart ve Temmuz Aylarında İki Eşit Taksitte.	DEĞİŞMEDİ.
Yıllık GV Beynamesi (Basit Usul Ticari Kazanç)	İzleyen Yılın Şubat Ayı İçinde	İzleyen Yılın Şubat Ayının 15. (Onbeşinci) Günü Akşamına Kadar	Beyannamenin Verildiği Yılın Şubat ve Haziran Aylarında İki Eşit Taksitte	DEĞİŞMEDİ.
Kurumlar Vergisi Beynamesi	İzleyen Dördüncü Ay İçinde,	Dördüncü Ayın 15. (Onbeşinci) Günü Akşamına Kadar	Beyanname Verme Süresi İçerisinde.	“Beyannamenin Verileceği Ayın Sonuna Kadar”
Aylık Muhtasar Beyanname	Ertesi Ayın 23. (Yirmüçüncü) Akşamına Kadar	Ertesi Ayın 20. (Yirminci) Günü Akşamına Kadar	Beyanname Verecekleri Süre İçinde.	“Beyanname Verecekleri Ayın 26. (Yirmialtıncı) Günü Akşamına Kadar”
3 Aylık Muhtasar Beyanname	Ocak, Nisan, Temmuz Ve Ekim Aylarının 23. (Yirmü-çüncü) Günü Akşamına Kadar,	Ocak, Nisan, Temmuz Ve Ekim Aylarının 20. (Yirminci) Günü Akşamına Kadar	Beyanname Verecekleri Süre İçinde.	“Beyanname Verecekleri Ayın 26. (Yirmialtıncı) Günü Akşamına Kadar”
Geçici Vergi Beynamesi	Dönemi İzleyen İkinci Ayın 15. Günü Akşamına Kadar,	Dönemi İzleyen İkinci Ayın 10. (Onuncu) Günü Akşamına Kadar,	Dönemi İzleyen İkinci Ayın 15. Günü Akşamına Kadar Beyan Edilir ve Aynı Sürede Ödenir	Dönemi İzleyen İkinci Ayın 10. (Onuncu) Günü Akşamına Kadar Beyan Edilir ve 17. (Onyedinci) Günü Akşamına Kadar

				Ödenir,
KDV Beyanname	Ertesi Ayın 23. (Yirmiüçüncü) Günü Akşamına Kadar	Ertesi Ayın 20. (Yirminci) Günü Akşamına Kadar	... Beyanname Verme Süresi İçinde...	“Beyanname Verecekleri Ayın 26. (Yirmialtıncı) Günü Akşamına Kadar”

XI- SONUÇ

Önemli bir kısmı, vergi mevzuatı değişikliğine ait hükümler içeren ve 51 maddeden oluşan **“5035 Sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun”**, 02.01.2004 tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiş bulunmaktadır. Söz konusu Kanun’un maddelerinin bir çoğunun yürürlük maddesi 01.01.2004 olduğundan bu Kanunla yapılan değişikliklerin tamamına yakın bir kısmı uygulanmaya başlanmıştır.

Adı geçen Kanunla yapılan değişikliklere ilişkin özet açıklamalara yazımızda yer verilmiştir.

* **Gelirler Başkontrolörü**
(1) 02.01.2004 tarih ve 25334 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.